

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Lucie Trejbalové a soudkyň Mgr. Karolíny Tylové, LL. M. a Mgr. Hany Ptáčkové v právní věci žalobce **J.P.**, bytem ■■■, zastoupeného Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Na Zlatnici 301/2, 140 00 Praha 4, proti žalovanému **Krajskému úřadu Libereckého kraje**, se sídlem U Jezu 642/2a, 461 80 Liberec 2, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 11. 2016, č. j. OD 1015/16-2/67.1/16297/St,

t a k t o :

I. Žaloba proti rozhodnutí Krajského úřadu Libereckého kraje ze dne 2. 11. 2016, č. j. OD 1015/16-2/67.1/16297/St, s e z a m í t á .

II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

Podanou žalobou je napadeno shora označené rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Magistrátu města Jablonec nad Nisou, odboru správního, oddělení přestupků (dále jen „magistrát“) ze dne 5. 9. 2016, č. j. 76856/2016.

Tímto prvostupňovým rozhodnutím byl žalobce shledán odpovědným za správní delikt provozovatele vozidla podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“), ve spojení s nerespektováním § 10 odst. 3 uvedeného zákona. Správního deliktu se měl žalobce dopustit tím, že jako provozovatel motorového vozidla ■■■ registrační značky ■■■ nezajistil, aby při užití motorového vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená

zákonem o silničním provozu, když bylo zjištěno, že dne 15. 1. 2016 v 11:00 hod. v Jablonci nad Nisou na pozemní komunikaci ul. ■■■■ proti domu č. ■■■■ v úseku označeném svislým dopravním značením č. IZ 6a – Pěší zóna stál (parkoval) blíže neustanovený řidič předmětného motorového vozidla mimo vyhrazené parkoviště, čímž byl porušen § 39 odst. 5 zákona o silničním provozu, vykazující znak přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu. Za uvedený správní delikt byla žalobci uložena pokuta ve výši 1 500 Kč a povinnost nahradit náklady správního řízení ve výši 1 000 Kč.

Z předloženého spisového materiálu vyplynulo, že Městskou policií Jablonec nad Nisou byl magistrátu dne 28. 1. 2016 oznámen shora popsáný přestupek neznámého řidiče. K oznámení přestupku městská policie připojila fotografie zachycující parkování předmětného vozidla, dopravní značení pěší zóny a vyrozumění o oznámení podezření ze spáchání přestupku, které bylo na vozidle zanecháno.

Jako provozovatel vozidla byl zjištěn žalobce. Byl proto výzvou ze dne 29. 1. 2016 vyzván k zaplacení určené částky za správní delikt provozovatele vozidla a současně byl poučen o tom, že může označit řidiče vozidla, který se popsáného přestupkového jednání s vozidlem dopustil. Žalobce v zastoupení zmocněnce – právnické osoby ■■■■, se sídlem ■■■■ – sdělil, že vozidlo ■■■■, trvale bytem ■■■■, doručovací adresa ■■■■, s tím, že jde o zaměstnance společnosti ■■■■, který si přebírá poštu na adrese sídla společnosti.

Následně magistrát vyzval žalobce k doložení plné moci a ke sdělení údajů potřebných k určení totožnosti řidiče vozidla. Žalobce reagoval sdělením ze dne 7. 3. 2016, kdy upozornil na předchozí vyjádření svého zmocněnce a zopakoval, že vozidlo řídil ■■■■.

Výzvou ze dne 11. 3. 2016 vyzval magistrát ■■■■, na adresu ■■■■, k podání vysvětlení podle § 60 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích. Doručovaná písemnost se magistrátu vrátila s tím, že adresát je na uvedené adrese neznámý, nemá zde schránku. K dotazu magistrátu policie zjistila, že na adrese ■■■■ se ■■■■ nezdržuje, na udané adrese je většina zvonků prázdná, nepopsaná a zbytek na zvonění nereaguje, policie současně uvedla, že jiné místo, kde by se uvedená osoba mohla zdržovat, není známo.

Záznamem ze dne 25. 4. 2016 byla věc přestupku odložena s odůvodněním, že správní orgán nezjistil do 60 dnů, kdy se o přestupku dozvěděl skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě.

Dne 25. 4. 2016 vydal magistrát příkaz, kterým žalobcem uznal odpovědným ze spáchání správního deliktu provozovatele vozidla. Odpor proti příkazu nebyl žalobcem nijak odůvodněn.

V průběhu správního řízení žalobce uvedl, že magistrát měl vést řízení o přestupku proti řidiči ■■■■, kterého žalobce označil a jehož adresu trvalého pobytu a doručovací adresu, kde si jako zaměstnanec společnosti ■■■■ přebírá na adrese sídla společnosti.

Správní delikt byl projednán při ústním jednání dne 31. 5. 2016, žalobce ani jeho zmocněnec se ho nezúčastnili. Magistrát při ústním jednání provedl dokazování dosud

obstaraným spisovým materiálem. Rozhodnutím ze dne 1. 6. 2016 byl žalobce ze správního deliktu provozovatele vozidla vinným. K odvolání žalobce žalovaný rozhodnutím ze dne 18. 7. 2016 prvostupňové rozhodnutí zrušil a věc vrátil magistrátu k novému projednání, mj. s výtkou, že z rozhodnutí neplynulo hodnocení provedených důkazních prostředků.

Žalobce byl poté magistrátem vyrozuměn o pokračování řízení a byl předvolán k ústnímu jednání na 5. 9. 2016. Žalobce se z účasti na ústním jednání omluvil, setrval na svém vyjádření.

Rozhodnutím ze dne 5. 9. 2016 uznal magistrát žalobce vinným z uvedeného správního deliktu. Magistrát v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že vyzval žalobcem označenou osobu ■■■ k podání vysvětlení, písemnost však byla vrácena se sdělením, že adresát je na uvedené adrese neznámý, nemá tam schránku. Policie provedla k osobě označeného řidiče šetření s negativním výsledkem. Vzhledem k tomu, že nebyl zjištěn skutečný řidič v době přestupku, byl přestupek podle § 66 odst. 3 písm. g) zákona o přestupcích odložen. Magistrát konstatoval, že přestupkové jednání vykazuje všechny znaky přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu, když neznámý řidič vozidla porušil § 39 odst. 5 zákona o silničním provozu, neboť v uvedené době na uvedeném místě stál s vozidlem mimo vyhrazené parkoviště v úseku označeném svislým dopravním značením č. IZ 6a – Pěší zóna, což je zakázáno. Dospěl proto závěru, že byly splněny veškeré podmínky pro odpovědnost provozovatele vozidla podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu.

V odvolání žalobce zopakoval, že magistrát měl vést řízení o přestupku s označeným řidičem, jehož totožnost sdělil před zahájením správního řízení o správním deliktu provozovatele vozidla.

Žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 2. 11. 2016 žalovaný žalobcovo odvolání zamítnul a prvostupňové rozhodnutí magistrátu ze dne 5. 9. 2016 potvrdil. Podle žalovaného postupoval magistrát v souladu se zákonem o silničním provozu a správním řádem. Poučil žalobce o možnosti sdělit údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku. Žalobce sice údaje o osobě přestupce sdělil, ale protože magistrát nezjistil do 60 dnů ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, neboť nebylo možné ověřit žalobcovo tvrzení označeným řidičem, byla věc správně odložena a uplatnil se postup podle § 125f zákona o silničním provozu. Podle žalovaného bylo splněno, že k porušení pravidel silničního provozu došlo neoprávněným stáním, neboť žalobcovo vozidlo stálo v pěší zóně na místě, které nebylo označeno jako parkoviště, což vyplynulo ze zajištěné fotodokumentace a z úředního záznamu strážníků. Porušení pravidla dle § 39 odst. 5 zákona o silničním provozu vykazuje znaky přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu, porušení pravidel provozu nemělo za následek dopravní nehodu. Žalovaný konstatoval, že žalobce nezajistil, aby s vozidlem byla dodržena pravidla silničního provozu, zároveň se žalobce jako provozovatel vozidla nezprostil své odpovědnosti podle § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu, a proto za předmětný správní delikt odpovídá. Žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2015, sp. zn. 8 As 110/2015, podle něhož podmínka učinění nezbytných kroků je naplněna, pokud provozovatel vozidla k výzvě správního orgánu označí za řidiče osobu, kterou nelze dohledat nebo se jí nedaří doručovat. Žalovaný poznamenal, že mu je z úřední činnosti známo, že zmocněnec

žalobce zastupuje i jiné účastníky řízení o správním deliktu, kdy opětovně uvádí jako řidiče vozidla osobu ■■■. Žalovaný setrval na tom, že magistrát učinil nezbytné kroky ke zjištění osoby pachatele, ale žalobce za řidiče vozidla označil nekontaktní osobu s trvalým pobytem v zahraničí a magistrát vyvinul snahu tuto osobu kontaktovat, a to i prostřednictvím policie, což se nepodařilo.

II. Žalobní námitky

Žalobce ve včasné žalobě namítal, že výrok prvostupňového rozhodnutí je nepřezkoumatelný pro nesrozumitelnost, která spočívá v nejasné konkretizaci místa údajného správního deliktu. Z výroku nelze dovodit, že žalobce porušil právě § 39 odst. 5 silničního zákona, tedy stál v pěší zóně na místě neoznačeném jako parkoviště. Z výroku lze dospět jen k závěru, že žalobce stál na místě označeném dopravní značkou IP 12. Neurčitost popisu místa skutku připouští výklad, že skutek se stal v místě, kde nemohlo dojít k porušení uvedeného ustanovení, neboť proti domu č. ■■■, ul. ■■■ v ■■■ je též místo označené jako parkoviště. K prokázání této skutečnosti žalobce přiložil fotografii z místa, kde mělo k nepovolenému státní dojít, s jeho označením na mapě. Žalobce shledal analogickou podobnost s případem řešeným Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 11. 9. 2015, č. j. 2 As 111/2015 – 42.

Podle žalobce se správní orgány nezabývaly tím, zda se skutečně jednalo o pěší zónu ve smyslu § 39 odst. 2 silničního zákona. Rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, dokazování v tomto směru nebylo provedeno. Podle žalobce je zde důvodná pochybnost o tom, zda se místo skutku nacházelo v oblasti, jejíž začátek byl označen dopravní značkou „Pěší zóna“ a konec označen dopravní značkou „Konec pěší zóny“. Žalobce trval na tom, že taková dopravní značka na místě nebyla a odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 1. 2016, č. j. 2 As 217/2015 – 47.

Další žalobní námitka se týkala otázky zavinění. Podle § 125f odst. 2 písm. b) zákona o silničním provozu platí, že právnická nebo fyzická osoba za správní delikt odpovídá, pokud porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje znaky přestupku. Znakem, který musí být u přestupku naplněn, je i zavinění. Žalobce tvrdil, že není nepravděpodobné, že řidič vozidla ■■■ nevěděl, že nějaký přestupek páchá. Magistrát měl naplnění znaku zavinění zjišťovat, měl tedy řešit, odkud řidič vozidla jel a zda projel okolo dopravní značky, která označuje začátek pěší zóny. Pokud by vozidlo řidič pouze přemísťoval v rámci pěší zóny a nejednalo by se o osobu s místní znalostí, nemohl by porušit § 39 odst. 5 silničního zákona zaviněně. Žalobce tvrdil, že tak tomu v daném případě skutečně bylo, neboť vozidlo předal řidiči ■■■ na parkovišti u budovy č. ■■■ na ulici ■■■.

Žalobce poté namítal, že nebyl poučen o možnosti liberace dle § 125e odst. 1 zákona o silničním provozu, stejně jako dle § 125f odst. 5 téhož zákona, což považuje za závažné porušení § 4 odst. 2 správního řádu. Až nyní proto může namítat, že byl naplněn liberační důvod podle § 125e odst. 1 zákona o silničním provozu. Žalobce učinil zadost povinnosti podle § 10 odst. 3 zákona o silničním, neboť vozidlo svěřil zaměstnanci svého zmocněnce v rámci výkonu předmětu činnosti, který spočívá ve službě „drink and drive“. Zmocněnec žalobce se ve smlouvě příkazního typu žalobci zavázal, že zajistí, aby jeho zaměstnanec při plnění příkazu neporušil žádnou povinnost vyplývající ze silničního zákona. Žalobce

uvedl, že smlouvu se zmocněncem předloží při jednání. Splnění této povinnosti přitom bylo zajištěno hrozbou nezanedbatelné smluvní pokuty i případné náhrady škody způsobené porušením smluvní povinnosti ve smyslu § 2913 občanského zákonu. Na základě smlouvy se svým zmocněncem mohl mít žalobce za to, že zmocněnec zajistí, aby osoby, které budou jeho vozidlo při výkonu služby poskytované zmocněncem řídit, nebudou porušovat silniční zákon. Žalobce také namítal, že rozhodoval-li žalovaný na základě své úřední činnosti a konstatoval, že zmocněnec žalobce označuje pana ■■■ jako řidiče i v jiných řízeních o správním deliktu, jednalo se o podklad rozhodnutí, s nímž měl mít možnost seznámit se. V tomto směru žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 5. 2010, č. j. 7 As 31/2010 – 94. Pokud žalovaný konstatoval, že označení řidiče ■■■ bylo účelové, učinil tak na základě skutečností, které nebyly obsahem spisu, což mělo za následek překvapivost prvostupňového rozhodnutí.

Podle žalobce neučinil magistrát nezbytné kroky ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu. Magistrát se sice panu ■■■ pokusil doručit na uvedenou adresu, jako adresáta však uvedl pouze tuto osobu, nikoli společnost ■■■, ačkoli z vyjádření žalobce vyplývalo, že pan ■■■ je zaměstnancem této společnosti a poštu si přebírá na adrese jejího sídla. Z vyjádření nevyplývalo, že by měl pan ■■■ na uvedené adrese domovní schránku, ale mu lze doručovat na adresu sídla jeho zaměstnavatele. Žalobce soudu uvedl, že se rovněž pokusí prokázat, že na uvedené adrese pan ■■■ poštovní schránku měl. Nepodařilo-li se magistrátu panu ■■■ na uvedenou adresu doručovat, měl mu ustanovit opatrovníka podle § 32 odst. 2 písm. d) správního řádu nebo mu doručovat veřejnou vyhlášku podle § 25 odst. 1 správního řádu.

V závěru žalobce namítal, že § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu je v rozporu s Ústavou a ústavními principy, a dal soudu ke zvážení podání návrhu k Ústavnímu soudu na zrušení relevantních ustanovení zákona o silničním provozu.

Z uvedených důvodů žalobce navrhoval, aby soud napadené rozhodnutí žalovaného i prvostupňové rozhodnutí magistrátu zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení a žalobci přiznal právo na náhradu nákladů řízení.

III. Vyjádření žalovaného

V písemném vyjádření k žalobě se žalovaný plně odvolal na napadené rozhodnutí. Podle něj bylo místo skutku popsáno dostatečným způsobem a je patrné i z fotodokumentace. Porovnáním fotodokumentace ve spisu a dokumentace uvedené v žalobě je zřejmé, že vozidlo neparkovalo v úseku označeném jako parkoviště, což lze ověřit i na internetu v mapových podkladech, ze kterých čerpal žalobce. Žalovaný konstatoval, že zavinění u správních deliktů není vyžadováno a v rozhodnutí bylo uvedeno, čím byly naplněny znaky přestupku. Žalovaný zopakoval, že mu je z úřední činnosti známo, že zástupce účastníků řízení společnost ■■■ vystupuje v celé řadě obdobných případů, kdy jako řidiče vozidla v době spáchání přestupku označuje osoby, kterým se opakovaně nedaří doručovat, mezi nimi se opakovaně vyskytuje i ■■■. Žalovaný zdůraznil, že magistrát učinil dostatečné kroky ke zjištění totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku a byl to právě zástupce žalobce, který sdělil adresu, na které měl pan ■■■ přebírat poštu, ale žalovanému není známo, že by si pan ■■■ písemnosti osobně převzal. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu pak nevyplývá

závěr prezentovaný žalobcem, že ustanovení § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu je v rozporu s Ústavou, ústavními principy a základními právy. Žalovaný navrhoval, aby soud žalobu zamítl.

IV. Replika žalobce

V replice žalobce uvedl, že je to právě výrok rozhodnutí, který je závazný vůči třetím osobám, a proto musí být ve vztahu k určení místa protiprávního jednání přesný. Jeho nedostatky nelze nahrazovat odkazem na odůvodnění rozhodnutí nebo na podklady obsažené ve spise. Žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 6. 2015, č. j. 9 As 290/2014 – 53. Trval na tom, že z výroku rozhodnutí nelze zjistit, jaké bylo v daném úseku komunikace dopravní značení, což způsobuje jeho nedostatečnost. Podle žalobce nebylo nijak prokázáno, že vozidlo bylo zaparkováno v působnosti dopravního značení „Pěší zóna“. Žalovaný podle názoru žalobce nevyvrátil jeho argumentaci týkající se prokázání zavinění. Žalovaný nijak neprokázal své tvrzení, dle kterého není možné označovaným řidičům doručovat písemnosti. Společnost ■■■■ oznamuje osoby, které mají bydliště na různých místech ČR, což není divné, neboť společnost působí na území celé ČR a neovlivní údaj o trvalém nebo faktickém pobytu svých zaměstnanců. Není divu, že žalovanému není známo, že by si oznámený řidič nějaké písemnosti na uvedené adrese přebíral, když mu správní orgán na uvedenou adresu nedoručoval, v tomto směru žalovaný argumenty žalobce nevyvrátil. V závěru repliky žalobce odkázal na řízení vedené Ústavním soudem o návrhu Krajského soudu v Ostravě a dal soudu na zvážení, zda řízení z tohoto důvodu přeruší.

V. Ústní projednání žaloby

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo, v řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen s. ř. s.), v rozsahu a mezích uplatněných žalobních bodů, vycházel přitom ze skutkového a právního stavu v době rozhodování správního orgánu, v souladu s § 75 odst. 1, odst. 2 s. ř. s.

K projednání žaloby nařídil krajský soud ústní jednání. To proběhlo v nepřítomnosti žalobce a jeho právního zástupce, v souladu s § 101 odst. 3 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. Žalovaný v průběhu ústního jednání setrval na svém stanovisku, navrhoval, aby soud žalobu zamítnul, náhradu nákladů řízení nežádal.

VI. Posouzení věci soudem

Předmětem soudního přezkumu jsou rozhodnutí správních orgánů ve věci správního deliktu provozovatele vozidla dle § 125f zákona o silničním provozu.

Podle § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu *provozovatel vozidla zajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem.*

Podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu *právnícká nebo fyzická osoba se*

dopustí správního deliktu tím, že jako provozovatel vozidla v rozporu s § 10 nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem.

Podle § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu *obecní úřad obce s rozšířenou působností správní delikt podle odstavce 1 projedná, pouze pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku a*

- a) nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, nebo*
- b) řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno.*

Podle § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu *provozovatel vozidla za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že v době před porušením povinnosti řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích*

- a) bylo vozidlo, jehož je provozovatelem, odcizeno nebo byla odcizena jeho tabulka s přidělenou státní poznávací značkou, nebo*
- b) podal žádost o zápis změny provozovatele vozidla v registru silničních vozidel.*

Podle § 125g odst. 1 zákona o silničním provozu *je-li zahájeno řízení o uložení pokuty za správní delikt podle § 125f, nelze již zahájit řízení o přestupku pro stejné porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích. Řízení o přestupku lze zahájit, pokud se provozovatel vozidla zproští odpovědnosti za správní delikt podle § 125f odst. 5.*

Podle § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu *obecní úřad obce s rozšířenou působností bezodkladně po zjištění nebo oznámení přestupku vyzve provozovatele vozidla, s nímž došlo ke spáchání přestupku, k uhrazení určené částky, pokud*

- a) jsou splněny podmínky podle § 125f odst. 2,*
- b) totožnost řidiče vozidla není známa nebo není zřejmá z podkladu pro zahájení řízení o přestupku a*
- c) porušení je možné projednat uložením pokuty v blokovém řízení.*

Podle § 125h odst. 4 zákona o silničním provozu *výzva podle odstavce 1 musí obsahovat popis skutku s označením místa a času jeho spáchání, označení přestupku, jehož znaky skutek vykazuje, výši určené částky, datum splatnosti určené částky a další údaje nezbytné pro provedení platby a poučení podle odstavců 6 a 7.*

Podle odst. 6 uvedeného ustanovení platí, *neuhradí-li provozovatel vozidla určenou částku, může obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, který jej vyzval k uhrazení určené částky, písemně sdělit údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku ve lhůtě podle odstavce 3. Toto sdělení se považuje za podání vysvětlení. O tomto postupu poučí obecní úřad obce s rozšířenou působností provozovatele vozidla ve výzvě podle odstavce 1. Podle odst. citovaného ustanovení platí, je-li určená částka uhrazena po dni splatnosti, obecní úřad ji bezodkladně vrátí provozovateli vozidla.*

V úvodu krajský soud zdůrazňuje, že právní úprava správního deliktu provozovatele

vozidla je založena na objektivní odpovědnosti. Přenesením odpovědnosti za určité přestupkové jednání na provozovatele vozidla (včetně vypořádání se s návrhem Krajského soudu v Ostravě ze dne 17. 3. 2016 na zrušení § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu) se zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 16. 6. 2016, č. j. 6 As 73/2016 – 40, či např. ze dne 20. 9. 2016, č. j. 6 As 239/2015 – 31 (všechny rozsudky Nejvyššího správního soudu dostupné na www.nsssoud.cz). Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že objektivní odpovědnost provozovatele vozidla s možností liberace za správní delikt podle § 125f zákona o silničním provozu, spočívající v porušení povinnosti dle § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu, není v rozporu s čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, resp. s čl. 39 a čl. 40 Listiny základních práv a svobod, konkrétně s ústavní garancí principu presumpce neviny, práva nevypovídat a nebýt nucen k sebeobviňování. V podrobnostech si zdejší soud dovolí na označené rozsudky odkázat.

S ohledem na uvedené závěry nepovažoval krajský soud právní úpravu odpovědnosti provozovatele vozidla za porušení povinnosti dle § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu za rozpornou se základními právy a ústavními principy, neshledal proto důvod k postupu dle čl. 95 odst. 2 Ústavy a přerušení soudního řízení.

Poté přistoupil krajský soud k posouzení namítané nepřezkoumatelnosti prvostupňového rozhodnutí pro nesrozumitelnost způsobenou nedostatečným označením místa, kde měl dojít k přestupkovému jednání s vozidlem žalobce.

Judikatura správních soudů klade na výrok rozhodnutí o jiném správním deliktu vysoké formální nároky. V této souvislosti žalobce odkázal na závěry v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 9. 2015, č. j. 2 As 111/2015 – 42, který se zabýval shodnou otázkou, tedy přesným označením místa spáchání správního deliktu provozovatele vozidla, jestliže přestupkové jednání řidiče vozidla spočívalo v neoprávněném parkování. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že z výroku správního rozhodnutí ve věci správního deliktu spočívajícího ve stání motorového vozidla bez zaplaceného parkovacího poplatku musí být patrné, že vozidlo stálo vskutku v místě, kde je zaplacení daného poplatku uloženo dopravní značkou. Proto zásadně nestačí uvedení ulice, v níž vozidlo mělo parkovat, jsou-li v dotyčné ulici jak placená místa k parkování, tak místa neplacená. Přesné místo spáchání správního deliktu nelze identifikovat až po analýze fotografií ve správním spise, případně při jejich porovnání se situací na místě. Na tomto místě soud zdůrazňuje, že citovaný rozsudek řeší případ nedovoleného parkování, kdy místo spáchání bylo označeno pouze názvem ulice, kde bylo možné s vozidlem parkovat na více místech.

O takový případ se však nejedná, krajský soud má na rozdíl od žalobce za to, že v projednávané věci shora nastíněným požadavkům výrok prvostupňového rozhodnutí vyhovuje. Magistrát ve výroku svého rozhodnutí místo spáchání přestupkového jednání neznámého řidiče označil jako „v *Jablonci nad Nisou na pozemní komunikaci ulice Mírové náměstí (proti domu čp. 14) v úseku označeném svislým dopravním značením č. IZ 6a – Pěší zóna stál (parkoval) mimo vyhrazené parkoviště*“. Z takto vyjádřeného popisu místa skutku dle přesvědčení krajského soudu vyplývá, kde přesně žalobcovo vozidlo v pěší zóně mimo vyhrazené parkoviště na Mírovém náměstí v Jablonci nad Nisou stálo.

Místo protiprávního jednání stejně jako skutek sám jsou popsány natolik určitě, že lze

z výroku prvostupňového rozhodnutí dovodit, že došlo k porušení § 39 odst. 5 zákona o silničním provozu, podle něhož je v pěší zóně stání dovoleno jen na místech označených jako parkoviště. Že žalobcovo vozidlo stálo v úseku pěší zóny naproti domu č. p. 14, a to mimo vyhrazené parkoviště, z výroku jednoznačně vyplývá. Krajský soud se nedomnívá, že by nesrozumitelnost výroku rozhodnutí mohla být způsobena tím, že v něm správní orgán nepopsal, v jakém úseku komunikace bylo dopravní značení. Podstatné je, že z výroku lze seznat místo, kde přesně mělo k přestupkovému jednání neznámého řidiče dojít, a okolnosti, ze kterých vyplývá, že provozovatel vozidla ve smyslu § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu porušil povinnost zajistit, aby při užití jeho vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích – konkrétně pravidlo stanovené v § 39 odst. 5 uvedeného zákona.

Otázka, zda žalobcovo vozidlo naopak stálo v místě vyhrazeného parkoviště dle žalobcem předložené fotografie, nikoli mimo něj, je otázkou skutkových zjištění, nikoli otázkou srozumitelnosti výroku rozhodnutí. Žalobce namítal, že znění výroku připouští i takový výklad, že se skutek mohl stát v místě, kde by k porušení § 39 odst. 5 zákona o silničním provozu, nikoli, že se tak v posuzované věci stalo. Jde o pouhou spekulaci, krajský soud proto nepřistoupil k dokazování žalobcem předloženou mapkou místa a fotografií Mírového náměstí.

Klíčovou otázkou odpovědnosti za správní delikt provozovatele vozidla podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu je, zda správní orgány provedly ve smyslu § 125f odst. 4 tohoto zákona nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku.

Ze shora citovaných ustanovení vyplývá subsidiarita postihu provozovatele vozidla za správní delikt. Správní orgán správní delikt provozovatele vozidla projedná teprve tehdy, učinil-li nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, ale nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, nebo řízení zastavil, protože obviněnému z přestupku přestupkové jednání neprokázal. K uvedenému srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2014, č. j. 1 As 131/2014 – 45, či ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015 – 52. Posledně uvedený rozsudek uváděl, že při posuzování, zda správní orgán učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, nelze ze zřetele ztrácet smysl a účel právní úpravy správního deliktu provozovatele vozidla, kterým bylo zabránit stavu důkazní nouze a v důsledku toho nepotrestání určitých přestupkových jednání, při nichž nelze zjistit totožnost řidiče. Podle Nejvyššího správního soudu nelze po správních orgánech vyžadovat rozsáhlé kroky směřující k určení totožnosti přestupce, nemají-li pro takové zjištění potřebné indicie a případné označení řidiče provozovatelem vozidla zjevně nevede, nebo nemůže vést k nalezení a usvědčení pachatele. Oproti tomu jsou správní orgány povinny pokusit se přestupce zjistit, pokud k tomu mají reálnou příležitost. Z konstantní judikatury současně plyne, že označí-li provozovatel vozidla k výzvě správního orgánu za řidiče osobu, kterou nelze dohledat nebo se jí nedaří doručovat, případně která odepře podat ve věci vysvětlení podle § 60 odst. 1 zákona o přestupcích, je podmínka učinění nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu splněna (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 12. 2014, č. j. 3 As 7/2014 – 21, ze dne 24. 8. 2016, č. j. 2 As 85/2016 – 33, či ze dne 20. 9. 2016, č. j. 6 As 239/2015 – 33).

V projednávané věci vyzval magistrát označeného řidiče ■■■ k podání vysvětlení podle § 60 odst. 1 zákona o přestupcích. Písemnost mu doručoval na adresu ■■■. Tuto adresu zmocněnec žalobce společnost ■■■ i žalobce výslovně označili jako adresu pro doručování. Postup magistrátu odpovídá § 20 odst. 1 správního řádu, podle kterého správní orgán fyzické osobě doručuje písemnosti primárně na adresu pro doručování. Odpovědnost za správnost a aktuálnost údajů, které o řidiči – cizinci poskytuje, nesl žalobce jako provozovatel vozidla. Pokud žalobce namítal, že magistrát měl jako adresáta označit nikoli pouze pana ■■■, ale (především) společnost ■■■, nepovažoval krajský soud námitku za důvodnou. Sám žalobce v žalobě tvrdí, že na uvedené adrese měl označený řidič pan ■■■ schránku označenou svým jménem. Žalobce tedy nemůže magistrátu s úspěchem vytýkat, že jako adresáta písemnosti současně neoznačil žalobcova zmocněnce. Nedařilo-li se magistrátu označenému řidiči na uvedenou doručovací adresu doručit a ani policie nesdělila, kde by bylo možné žalobce zastihnout, nebyl magistrát povinen činit po údajném pachateli přestupku další pátrání. Za dané situace rovněž nebylo třeba, aby magistrát písemnost označenému řidiči doručoval vyhláškou nebo aby za účelem ať již doručení předvolání k podání vysvětlení či dokonce vedení přestupkového řízení nekontaktnímu řidiči ustanovil opatrovníka. Takový postup by šel zcela proti smyslu právní úpravy. Podmínka učinění nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu byla naplněna, magistrát nepochybil, pokud se žalobcem zahájil řízení o správním deliktu provozovatele vozidla.

Žalobce dále správním orgánům vytýkal, že neprokazovaly, zda šlo o pěší zónu. Žalobce tvrdil, že na místě nebyla žádná značka pěší zónu označující.

K této otázce krajský soud ověřil, že ve spisovém materiálu jsou založeny fotografie žalobcova vozidla i dopravního značení (dopravní značka č. IZ 6a – Pěší zóna i IZ 6b – Konec pěší zóny) z Mírového náměstí, kde bylo žalobcovo vozidlo zaparkováno. Fotodokumentací ve spojení s úředním záznamem o nedovoleném parkování žalobcova vozidla mimo vyhrazené parkoviště bylo podle názoru krajského soudu dostatečně zdokumentováno přestupkové jednání řidiče předmětného vozidla spočívající v zakázaném parkování v pěší zóně. Označenými listinami bylo provedeno dokazování při ústním jednání, které magistrát k projednání správního deliktu nařídil. Není tedy pravdou, že by správní orgány nezkoumaly, zda šlo o zakázané parkování v pěší zóně. Žalobce konkrétní námitky proti rozsahu provedeného dokazování ani jednotlivým důkazům nevznnesl, jeho prosté tvrzení, že zde dopravní značka nebyla a nebylo prokázáno, že vozidlo stálo v působnosti dopravního značení, má soud obsahem správního spisu za vyvrácené.

Žalobní bod, ve kterém žalobce správnímu orgánu vytýkal, že se nezabýval naplněním zavinění jako jednoho ze znaků přestupku, krajský soud rovněž neshledal opodstatněným. Námitky tohoto typu se vyskytují u žalobců – provozovatelů vozidla, kteří jsou v řízení před správními soudy zastupováni advokátem Mgr. Jaroslavem Topolem, poměrně často. Uplatnění námitek, v nichž jsou popisovány skutkové okolnosti, které mají vyloučit odpovědnost řidiče za přestupek spáchaný s vozidlem (jednání v krajní nouzi, nevědomost o dopravním značení apod.), představuje účelovou snahu o konstrukci, která by ve svém důsledku zamezila správním orgánům rozhodnout jak o subjektivní odpovědnosti řidiče za přestupek, tak objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla.

V reakci na obdobnou obranu provozovatele vozidla Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 28. 11. 2016, č. j. 8 As 156/2016 – 35, jednoznačně dovodil, že „*Pro založení odpovědnosti provozovatele vozidla za správní delikt je sice podle § 125f odst. 2 písm. b) zákona o silničním provozu nutné, aby porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazovalo znaky přestupku podle zákona o silničním provozu, toto ustanovení však nelze vykládat tak, že jsou správní orgány v řízení o správním deliktu povinny zjišťovat, zda byly naplněny všechny předpoklady přestupkové odpovědnosti řidiče vozidla. Pro splnění podmínky podle § 125f odst. 2 zákona o silničním provozu proto postačí, že jednání řidiče vykazuje znaky přestupku.*“

Krajský soud proto konstatuje, že posouzení, zda zakázané parkování označeného řidiče bylo zaviněné či nikoli, nemělo v řízení o správním deliktu žalobce místo, neboť by to bylo v rozporu se shora popsanou subsidiaritou objektivní odpovědnosti za správní delikt provozovatele vozidla.

K námitce porušení § 4 odst. 2 správního řádu tím, žalobce nebyl ve správním řízení poučen o možnosti liberovat se, krajský soud konstatuje následující.

Ustanovení § 4 odst. 2 správního řádu, podle něhož *správní orgán v souvislosti se svým úkonem poskytne dotčené osobě přiměřené poučení o jejích právech a povinnostech, je-li to vzhledem k povaze úkonu a osobním poměrům dotčené osoby potřebné*, je vyjádřením zásady součinnosti správních orgánů s dotčenými osobami, tj. i účastníky řízení. Poučovací povinnost správního orgánu vůči účastníku správního řízení je vázána na určitý úkon v řízení, její rozsah je ovlivněn nejen povahou takového úkonu, ale také osobními poměry účastníka. Zásadně se jedná o poučovací povinnost o právech a povinnostech plynoucích z právních předpisů upravujících řízení před správními orgány, nikoli poučovací povinnost v souvislosti s otázkami hmotného práva (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 10. 2010, č. j. 1 As 51/2010 – 214, publ. ve Sb. NSS č. 2235/2011). Do poučovací povinnosti nepatří návod, co by účastník řízení měl nebo mohl činit, aby dosáhl žádaného výsledku (srov. rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 10. 2010, č. j. 5 As 1/2010 – 76).

S ohledem na tyto obecné závěry krajský soud dovodil, že správní orgány nepochybily, pokud žalobce (nadto zastoupeného zmocněncem – právnickou osobou ■■■, která dle žalobcova tvrzení poskytuje právní zastoupení ve věcech správního deliktu) nepoučily o důvodech, které mohou vést ke zproštění objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla za správní delikt. Bylo plně na žalobci, aby prostřednictvím zvoleného zmocněnce v řízení o správním deliktu nejen tvrdil, ale také prokázal naplnění důvodů, pro které se lze objektivní odpovědnosti za uvedený správní delikt zprostit. Neučinil-li tak, mohl žalovaný jen obecně zmínit, že se žalobce odpovědnosti za správní delikt nezprostil.

Uplatnění skutečností pod bodem IV. žaloby, ve kterých žalobce spatřuje liberační důvod, teprve v řízení před správním soudem má krajský soud za ryze účelové. Žalobce staví zánik svojí objektivní odpovědnosti na uzavření smlouvy se zmocněncem ■■■ a sjednaných podmínkách této smlouvy. Svoje tvrzení žalobce soudu předně neprokázal, neboť k ústnímu jednání se bez omluvy nedostavil a důkaz, jehož se ve svůj prospěch dovolával, nepředložil, soud jím tak stěží mohl provést dokazování, jak se toho žalobce dovolával.

Především však jde jen o další účelovou snahu provozovatele vozidla (ne náhodou v řízení před správním soudem zastoupeného advokátem Mgr. Jaroslavem Topolem, který obvykle zastupuje provozovatele vozidla či přestupce, zastoupené ve správním řízení obstrukčně a účelově jednajícími obecnými zmocněnci) vytvořit konstrukci, která by měla vést ke zproštění odpovědnosti za protiprávní jednání jak u řidiče vozidla, tak u jeho provozovatele. Jde o podobné schéma, jaké ve vztahu k zmocněnci provozovatelů vozidla společnosti ■■■ popsal Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 20. 9. 2016, č. j. 6 As 239/2015 – 34. I v nyní projednávané věci žalobce prostřednictvím ■■■ označil za pachatele přestupku osobu spojenou (označený řidič měl být zaměstnancem) s tímto zmocněncem, ten by však musel mít (při pravdivosti žalobcových tvrzení) zcela odlišný zájem na věci než žalobce. Proto považoval krajský soud žalobcem přdestřené důvody liberace (poskytnutí služby „drink and drive“ řidičem ■■■, uzavření smlouvy se zmocněncem ■■■) za nevěrohodné, zcela účelově uplatněné.

S žalobním bodem žalobce spojil dílčí výtky vůči postupu žalovaného, který až v napadeném rozhodnutí uvedl, že zmocněnec žalobce označuje v řízení o správních deliktech řidiče ■■■ opakovaně. V obecné rovině lze žalobcovým argumentům, které vycházejí z judikatury Nejvyššího správního soudu ohledně seznámení a doložení skutečností známých z úřední činnosti, přisvědčit. Pokud žalovaný konstatoval, že mu je z úřední činnosti známo, že pana ■■■ jako přestupce označuje zmocněnec ■■■ opakovaně, bylo na místě, aby toto tvrzení žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí řádně odůvodnil a doložil obsahem spisového materiálu. Krajský soud však nepřehlédl, že žalovaný opakovaně sdělení totožnosti řidiče ■■■ poznamenal pouze pro dokreslení toho, proč považuje kroky magistrátu vůči označenému řidiči za dostačující. Protože opakované označení pana ■■■ nebylo nosným argumentem žalovaného a závěr o naplnění podmínek dle § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu ob stojí, neshledal krajský soud toto dílčí pochybení žalovaného důvodem ke zrušení napadeného rozhodnutí.

VII. Závěr a náklady řízení

Vzhledem ke všem shora přijatým závěrům posoudil krajský soud žalobu jako nedůvodnou a zamítl ji postupem podle § 78 odst. 7 s. ř. s.

Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.

Žalovanému, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly, soud proto vyslovil, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů řízení právo.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Liberci dne 20. června 2017.

Mgr. Lucie Trejbalová,
předsedkyně senátu